

Nunatta inissisimanera pillugu nassuiaat
(Naalakkersuisut Siulittaasuut)

Oqaaseqaat:

Minutsit amerlanngitsut oqaaseqaateqassaagut.

Inuiaat Kalaallit, Kalaallit Nunaat. Nunarput inuilu.

Kalaaleqatigut tassaapput inuiaat nukittuut, nipituut, avaqqukkuminaattut. Kalaallit tassaapput inuiaat namminerpiaq inuiaassuseqartut. Taamaalilluta Nunarput inuilu pillugu Naleqqamit minutsialunnguit oqaaseqartussanngorpugut. Minutsit amerlanngitsut. Aap, Inatsisartut ukiormanna siullermik ataatsimiinnitsinni, immikkoortup qulequtaa “Nunatta inissisimaffia pillugu nassuiaat” imartungaatsiartussaq, oqartussatta piumasaat malillugu minutsit aalajangersimasut isummerfigeqquneqarpoq. Peqquneqartullu naapertorlugit, sapinngisara tamaat atorlugu tamakkiisumik oqaaseqarniassanga, imatut aallartillunga: Kalaaleqatikka. Pisoqarsimaqaaq.

Taamaattoqarnerani ersarinnerpaatut nalorninata tamatta takusinnaasarpur aana: Inuiaat Kalaallit nukittut. Assaa. Inuiaat Kalaallit kinaassusaat avaqqukkuminaak. Inuiaat Kalaallit oqaasii nipangersikkuminaat. Kalaallit nipaasat ersarik. Allaasat nunarsuatsinni tamani ersarippoq, naas Kalaallisut oqaatigineqartut tamatigut tusaaneqartanngikkaluartut.

Siullertummi, una immikkoortoq oqaluuserisarpur pillugu ersarissaasariaqarpunga: Uagut kalaallisut pisortatigoortumik oqaatsivut inatsisaapput. Massami nunani allani allaas Franskit atortaraat tusaasalerpagut. Taamaammat eqqartukkatsinni qulequttat assigiinngimmata kalaallisut qulequtaasooq aallaavigissallugu ersarissaasariaqarpunga. Qulequtaq “NUNATTA inissisimaffia pillugu nassuiaat”. Taannalu aallaavigissavara. Qallunaatummi allaqqagami “*Redegørelse for Rigets tilstand*”. Taanna sumilluunniit aallaavigissanngilara. Qallunaatut oqaaseq “*Riget*” isumaqarpoq Naalagaaffik.

Nunarput Naalagaaffiunngilaq. Naalagaaffik Kongeriget Danmark ataaniippugut. Uagut Naleqqamit Nunarput aallaavigisuaannaratsigu, toqqarnavianngilarput Kongeriget Danmark, qulequttatut.

Taamaammat qulequtarpiaq “Nunatta inissisimanera pillugu” Naleqqamit imatut oqaaseqassaagut: Nunatta iluani sivitsortumik inuiaqatigut imaannaanngitsumik

inissisimapput. Inuuniarneq akitigut, atukkatigut, tarnikkut allatigullu sutigut tamatigut oqimaalliarlorluni tatineqartuartoq, ukioq manna aallartipparput sulii ajorseriaannarsimasoq. Angerlarsimaffeqanngitsut, eqqavissiorlutik inuuniarsarisut takussaajartuinnaletut. Maannalu aammaartumik avataanit pisut imaannaanngitsut ilanngummata, assut Kalaaleqatigut oqittuinnaanngitsumik aqquusaagaqarput. Taamaammat oqaqqittariaqarpunga: Kalaaleqatigut nukittoqaat, nalissaqanngillat.

Kisianni uani oqaluuserisatsinni qulequtarisarput “Nunatta inissisimaffia” ajoraluartumik ajunngitsuinnaanngilaq. Ataatsimoorluta nassuerutigalugu pitsannguisariaqarpugut. Taamaammat nunami inuinit atukkat artornarsiartuinnartut taamaaginnarnisaat akuerineqarsinnaanngilaq, oqaatigineqartoq “*Status quo*” akueriinnarsinnaanngilarput. Tunngavigisagut aallaavigalugit alloriartariaqarpugut. Sunaluunniimmi tunngaveqanngitsoq napasinnaanngilaq. Nunarsuarput allanngoriartorpoq. Nunarsuatsinnimi pissutsit, ingerlariaatsit allanngoriartortut, allaat sila allanngoriartorpoq. Taamaakkaluartoq Inuiaat Kalaallit tunngaveqartuarsimavugut: Akeraqanngisaannarsimavugut, nunanut allanut sorsunnikuunngisaannarsimavugut.

Immitsinnut tunngavitsinnullu aallaaviginerput puigorneqassanngilaq. Inuiaat Kalaaliusugut allannguilerlerni immitsinnut aallaaviginngikkaangatta, kisianni allat aallaavigileraangatsigit, allat aqutsisikkaangatsigit, allat piumasaat naalaannaraangatsigit, taava allannguinerit ajuisortumik kingunerluuteqartarput. Ila ila kingunerluttarput. Taamaammat allanngoriartornermi alloriarnissamilu tunngavigisatta attattuarnissaat aatsaat taamak pingaartigileqqapput. Sunaluunniimmi tunngaveqanngitsoq napasinnaanngilaq.

Peqqinnissaqarfiup tungaatigut TUNNGAVIGUT qimakkiartortussaanngilagut, pisariaqartitsisut sipaarlugit eqiterussinerlu ingerlallugu. Killormut pisussaavugut. Aalisarnerup tungaatigut TUNNGAVIGUT qimakkiartortussaanngilagut, aalisartut ikilisarlugit artukkeriartuinnarlugillu. Piniarnerup tungaatigut TUNNGAVIGUT qimakkiartortussaanngilagut, pilersueqquseriarluta sikusarunnaartumi piniagassaat killilersoriartuinnarlugit. Ilaarsiinnartussaanngilagut, inuiaat allanut pulasinneqaannartussaanngilagut. Taamaammat tunngavipput, tamatta inuiaqatigiit sinniisui ataatsimoorluta atsioqatigiilluta tamatta oqarnikuuvugut:

“Ameerikkamioorusunngilagut, qallunaajorusunngilagut, kalaaliuniarpugut.”

Kalaallit Nunaat Kalaallit pigisussaavaat. Tassa anguniartuagarput. Ameerikkami siuttut Nunatsinnut pissusilersuutaat akuerinngisaannassavagut. Kunngeqarfinnut arlaannaannulluunniit pulaniarsarluta pineqanngisaannassaagut.

Inuiaqatigiit EU-mit taasillutik aninikuusut qulangiinnarlugit ilanngutsinneqassanngillat. Ameerikka, EU, Danmark aallaaviginavianngilagut. Kalaallit aallaavigisuaannartussaavagut, Kalaallit tassaasut akerassarsiunngisaannartut, tamanik suleqateqarusuttut inutsialaasut tikilluaqquisut, kisianni imminnut aallaavigisut.

Assaami pissutsit ilumoortut puttussuttalerput. Ukiummi qassit qallunaanit allanillu tusartuarparput akissaajaataannaalluta. Maanna erligineqangaaratta naleqaqigattalu ataatsimoornerusariaqarpugunngooq. Taamaammat tunngavigut qimanngisaannassavagut. Tunngavipput, tassa tamat oqartussaanerat, demokrati, qimanngisaannassavarput. Nunatsinni demokrati tunngaviisa najoqqutarinissaat aatsaat taamak pingaartigileqqapput. Nunarsuatsinnimi nunat tamalaani takulissavarput pissutsit allanngoriartuaartut. Ilaatigut nunat arlaqartut demokrati ingerlariaasertik qimakkiartuinnaraat. Uagut Demokrati oqartussaanerput illersussavarput. Inuiaat nunami iluani tatineqariartuinnartut, kiffaanngissuseqartumik oqalussinnaanerit killilersorneqariartortut, isornartorsiuisut nipangersinniarneqartut. Tamat oqartussaanerunngilaq taamaasiorneq. Nunami innuttaasut tatineqartillutik, ersareqqissaartunik malitassaminnik tunngaveqartarput, nunallu tamalaani tunngaviusunik inatsiseqartarput.

Inatsisitigut sutigut tamatigut Inuiaat Kalaaliuvugut. Imaanngitsoq tatineqarutta taava inuiaassuserput qimattussaagipput. Naamik. Imaanngitsoq tatineqarutta taava kalaallit salliutikkunnaassagigut, inuiallu allat salliutilerlugit. Naagga, kalaallit salliunnerulissavagut. Immaanngitsoq tatineqarutta taava Oqaatsivut kinaassuserpullu allanik taarsissagigut. Naamik, pingaarnertilissavagut. Immaanngitsoq tatineqarutta taava Kalaaleqatikka uagut Immitsinnut aallaavigiunnaassasugut, taava allat aallaavigilissagigut. Naamerluinnaq, immitsinnut aallaaviginerulertussaavugut. Immaanngitsoq arlaatigut tatineqarutta taava Sineriapput sumiginnassagipput, Illoqarfissuaq imaluunniit København allalu pingaarnertilissagigut. Naamik, sineriapput tamakkerlugu suliaqarnerusussaavugut. Immaanngitsoq tatineqarutta taava Naalagaaffinngornissaq sapangillugu, ersinerup aqqani kinaassuseerulluta suli inuiaat allat ataannut pulatinneqaannassasugut. Naamik naamivik.

Ukiut qassit tunngavittut taagorneqartut qinigaallutalu puiguinnartussaanngilagut. Inuiaat Kalaallit neriuteqarteriarlugit pakatsisinneqartarnerat naammaleqaaq.

Taamaammat siulitsinnut inuiaassusitta, kinaassusitta, oqaatsittalu attattuarsimanerannut qujavugut. Qujavugut namminersulersimanitsinnut, inuiaassuseqarnitsinnut, oqaatsitsinnut, naalagaaffinngorsinnaanissatsinnullu FN allaat aqqani naqissusiisunut. Qujavugullu pisoqarfiungaartumik tamatta demokrati aqqani ersarissumik inuiaassuserput takutinneqarnerani, qununatik tusagassiorfitsigut kalaallit saqqummertunut, taamatuttaaq

Naalakkersuinikkut oqaatsivut puigornagit imaannanngitsumik alloriartitsisunut.
Tamassinnut qujanaq. Kisianni, aatsaat aallartippugut.

Sakkortungaatsiartumik aatsaat iluameersumik Nunarsuarmioqataalerpugut. Suliassat
aallartivipput, Nunatsinnili aamma aaqqitassaqaartigaagut. “Nunatta inissisimaffia”
eqqartortillugu, pitsannguissamut neriorsuutigut puigussanngilagut, Nunattami iluani
sulinissarput aatsaat iluamik aallartittariaqalerpoq.

Qujanaq.